

DE LEER VAN DE LAATSTE GEBEURTENISSEN

Zevende-dag Adventisten geloven...

Dat in de hemel een Heiligdom is, de ware tabernakel, die de HEERE heeft opgericht, en niet een mens. Daarin doet Christus dienst, ons ten goede, en stelt Hij de verdiensten van Zijn zoenoffer, dat eens en voor altijd aan het kruis is gebracht, beschikbaar voor alle gelovigen. Bij Zijn hemelvaart werd Hij als onze grote Hogepriester ingewijd en begon Hij Zijn bemiddelende dienst, die werd uitgebeeld door het werk van de hogepriester in het heilige van het aardse heiligdom. In 1844, aan het einde van het profetische tijdperk van 2300 dagen, begon Hij aan de tweede en laatste fase van Zijn verzoeningswerk, dat werd uitgebeeld door het werk van de hogepriester in het Heilige der heiligen van het aardse heiligdom. Dit is een werk van onderzoekend oordeel, dat deel uitmaakt van de uiteindelijke verdelging van alle zonden, uitgebeeld in de reiniging van het Hebreeuwse heiligdom, uit de oudheid, op de grote Verzoendag. In deze zinnebeeldige dienst werd het heiligdom gereinigd met bloed van dierenoffers, maar de hemelse dingen worden gereinigd door het volmaakte Offer, het bloed van Christus. Het onderzoekend oordeel openbaart aan de hemelse wezens, welke doden in Christus zijn ontslapen en daarom, in Hem, waardig worden geacht deel te hebben aan de eerste opstanding. Het maakt ook duidelijk, wie van de levenden in Christus standhouden, de geboden van God en het geloof van Jezus bewaren en daarom in Hem bereid zijn voor opneming in Zijn eeuwig Koninkrijk. Dit oordeel toont de gerechtigheid van God aan, in de verlossing van hen die in Christus geloven. Het verklaart dat zij die God trouw zijn gebleven, het Koninkrijk zullen ontvangen. De voltooiing van dit dienstwerk van Christus zal het einde van de genadetijd voor de mens, vlak voor de wederkomst, markeren.

Fundamenteel Geloofspunt nr. 23

SEVENTH-DAY
ADVENTIST[®]
CHURCH

Hoofdstuk 23

DE DIENST VAN CHRISTUS IN HET HEMELS HEILIGDOM

Het uur van het avondoffer breekt aan. De priester staat in het voorhof van de tempel in Jeruzalem klaar om het lam te offeren. Als hij het mes opheft om het slachtoffer te doden, schudt de aarde. Verschrikt laat hij het mes vallen en het lam ontsnapt. Boven het lawaai van de aardbeving, hoort hij een luid scheurend geluid terwijl een onzichtbare hand de voorhang van de tempel van boven naar beneden doormidden scheurt.

Boven de stad verschijnen donkere wolken die het kruis bedekken. Terwijl Jezus, het Paaslam van God, uitroept: *'Het is volbracht!'* sterft Hij voor de zonden van de wereld.

Type ontmoet antitype. De gebeurtenis, waar de tempeldiensten door de eeuwen heen naar verwezen, heeft plaatsgevonden. De Heiland heeft Zijn verzoeningsoffer volbracht en omdat het symbool de werkelijkheid heeft ontmoet, zijn de ceremonieën, die dit Offer aankondigden achterhaald – het gescheurde voorhangsel, het gevallen mes, het ontsnapte lam.

Maar er is meer aan de geschiedenis van de verlossing. Het reikt verder dan het kruis. Jezus' opstanding en hemelvaart richten onze aandacht op het hemelse Heiligdom, waar niet langer het Lam, maar Hij als Priester dient. Het eenmalige Offer is gebracht (Hebreeën 9: 28); nu stelt Hij alle zegeningen van dit verzoenende Offer ter beschikking.

Het Heiligdom in de hemel

God instrueerde Mozes om als Zijn aardse woonplaats (Ex. 25: 8) het eerste heiligdom te bouwen dat diende onder het eerste (oude) verbond (Hebreeën 9: 1). Dit was een plaats waar mensen de weg van de verlossing geleerd werd. Ongeveer 400 jaar later verving de permanente tempel in Jeruzalem, gebouwd door koning Salomo, de draagbare tabernakel van Mozes. Nadat Nebukadnezar die tempel vernietigd had, bouwden de ballingen die terugkwamen uit de Babylonische ballingschap, de tweede tempel, welke Herodes de Grote verfraaide en die de Romeinen vernietigden in 70 na Christus.

Het Nieuwe Testament onthult, dat het nieuwe verbond ook een Heiligdom heeft, een Heiligdom dat in de hemel is. Daarin fungeert Christus als Hogepriester *'aan de rechter[hand] van den troon der Majesteit'*. Dit Heiligdom is de *'ware tabernakel, welke de HEERE heeft opgericht, en geen mens'* (Hebreeën 8: 1, 2).¹ Op de berg Sinaï werd Mozes *'het voorbeeld,'* of miniatuurmodel van het hemelse Heiligdom getoond (zie Exodus 25: 9, 40).² De Schrift noemt het heiligdom dat hij bouwde *'de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn'* en zijn *'hemelse dingen ... tegenbeeld van het ware'* (Hebreeën 9: 23,24). Het aardse heiligdom en zijn diensten geven ons dus een bijzonder inzicht, in de rol van het hemelse Heiligdom.

In de Schrift wordt het bestaan van een hemels Heiligdom of Tempel aangenomen (b.v. Psalm 11: 4; 102: 19; Micha 1: 2, 3).³ In visioen zag Johannes in Openbaring het hemelse Heiligdom. Hij beschreef het als *'de tempel des tabernakels der getuigenis in de hemel'* (Openbaring 15: 5) en *'de tempel Gods in de hemel'* (Openbaring 11: 19). Daar zag hij de voorwerpen, waarvan de inrichting van de heilige plaats van het aardse heiligdom was nagemaakt, zoals *'zeven gouden kandelaren'* (Openbaring 1: 12) en een *'altaar, hebbende een gouden wierookvat'* (Openbaring. 8: 3). En hij zag daar ook *'de ark Zijns verbond'* dat was als die van het aardse Heilige der heiligen (Openbaring 11: 19).

Het hemelse reukofferaltaar staat voor Gods troon (Openbaring 8: 3; 9: 13), die in de hemelse tempel van God staat (Openbaring 4: 2; 7: 15; 16: 17). Bijgevolg is het hemelse troon gezicht (Daniël 7: 9-10) in de hemelse tempel of het heiligdom. Dit is waarom de laatste oordelen uit Gods tempel komen (Openbaring 15: 5-8).

Het is daarom duidelijk dat de Schrift het hemels Heiligdom presenteert als een echte plaats (Hebreeën 8: 2), niet als een beeldspraak of als ontastbaar.⁴ Het hemels Heiligdom is de oorspronkelijke verblijfplaats van God.

Het dienstwerk in het hemels Heiligdom

De boodschap van het heiligdom was een boodschap van verlossing. God gebruikte Zijn diensten om het Evangelie te verkondigen (Hebreeën 4: 2). De aardse heiligdomsdiensten waren 'een symbool [parabel in het Grieks — een gelijkenis] voor de huidige tijd tot de eerste komst van Christus' (Hebreeën 9: 9-10). 'Door middel van symbolen en ceremonieën wilde God van deze Evangelie gelijkenis, het geloof van Israël richten op het Offer en de priesterlijke bediening van de Verlosser der wereld, het *'Lam Gods,'* Dat de zonde der wereld zou wegnemen (Gal. 3: 23; Johannes 1: 29).⁵

Het heiligdom illustreerde drie fasen van Christus' bediening: (1) het plaatsvervangende offer, (2) de priesterlijke bemiddeling en (3) het uiteindelijke oordeel.

Het plaatsvervangend offer. Ieder heiligdomsoffer symboliseerde Jezus' dood voor de vergeving van de zonde en onthulde de waarheid dat *'zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving'* (Hebreeën 9: 22). Deze offers illustreerden de volgende waarheden:

1. Gods oordeel over de zonde. Omdat zonde een diepgewortelde opstand is tegen alles wat goed, zuiver en waar is, kan het niet genegeerd worden. *'Het loon, wat de zonde geeft, is de dood'* (Romeinen 6: 23 NBG).

2. Christus' plaatsvervangende dood. *'Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.'* (Jesaja 53: 6). *'dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;'* (1 Korinthe 15: 3).

3. God zorgt voor het verzoenende Offer. Dat Offer is *'Christus Jezus ...; Welken God voorgesteld heeft [tot] een verzoening, door het geloof in Zijn bloed,'* (Romeinen 3: 24-25). *'Want Dien (God), Die (Christus) geen zonde gekend heeft, heeft Hij (God) zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem'* (2 Korinthe 5: 21). Christus de Verlosser nam het oordeel van de zonde op Zich. Daarom 'werd Christus behandeld zoals wij verdienen, opdat wij behandeld zouden worden zoals Hij verdient. Hij werd veroordeeld voor onze zonden, waarin Hij geen aandeel had, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden door Zijn gerechtigheid, waarin wij geen aandeel hadden. Hij leed de dood die van ons was, opdat wij het leven zouden ontvangen dat van Hem was. Door Zijn striemen zijn wij genezen' (Jesaja 53: 5).⁶

De offers van het aardse heiligdom waren herhalend. Als een verhaal werd deze ceremoniële gelijkenis van verlossing verteld en opnieuw verteld, jaar na jaar. Daarentegen vond het antitype - de werkelijk verzoenende dood van onze HEER — eenmaal voor altijd plaats op Golgotha (Hebreeën 9: 26-28; 10: 10-14).

Aan het kruis werd de straf voor de menselijke zonde volledig betaald. De Goddelijke gerechtigheid was vervuld. Vanuit juridisch oogpunt werd de wereld weer in de gunst van God gebracht (Romeinen 5: 18). De boetedoening, of verzoening, werd aan het kruis volbracht, zoals vooraf geschaduwde door de offers en de boetvaardige gelovige kan vertrouwen op dit voltooide werk van onze HEER.⁷

De priesterlijke middelaar. Als het offer verzoenend was voor de zonde, waarom was dan een priester nodig?

De rol van de priester vestigde de aandacht op de noodzaak van een bemiddelaar tussen zondaars en een Heilige God. Priesterlijke bemiddeling onthult de ernst van de zonde en de vervreemding die deze met zich meebracht tussen een zondeloze God en een zondig wezen. 'Zoals elk offer de dood van Christus voorafschaduwde, zo was elke priester een voorafschaduwing van Christus' bemiddelende bediening als Hogepriester in het hemelse Heiligdom. *'Want er is één God en één Bemiddelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus'* (1 Timotheüs 2: 5).⁸

1. Middelaar en verzoening. De toepassing van het verzoenend bloed tijdens de middelaars bediening van de priester, werd ook gezien als een vorm van verzoening (Leviticus 4: 35). De Engelse term 'atonement' betekent een verzoening tussen twee vervreemde partijen. Zoals de verzoenende dood van Christus de wereld met God verzoende, zo maakt Zijn bemiddeling, of de toepassing van de verdiensten van Zijn zondeloos leven en plaatsvervangende dood, verzoening met God tot een persoonlijke realiteit voor de gelovige.

Het Levitisch priesterschap illustreert de verlossende bediening, welke Christus sinds Zijn dood heeft uitgeoefend. Onze Hogepriester, *'Die gezeten is aan de rechter[hand] van den troon der Majesteit in de hemelen,'* dient als een *'Bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels, welke de HEERE heeft opgericht, en geen mens'* (Hebreeën 8: 1-2).

Het hemelse Heiligdom is het grote uitvoercentrum waar Christus Zijn Priesterambt voor onze redding verricht. Hij is in staat om *'ook volkomenlijk zalig te maken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden'* (Hebreeën 7: 25). Daarom worden wij aangemoedigd om met *'vrijmoedigheid toe te gaan tot den troon der genade, opdat wij barmhertigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd'* (Hebreeën 4: 16). In het aardse heiligdom voerden de priesters twee verschillende bedieningen uit – een dagelijkse bediening in de heilige plaats, of eerste afdeling (zie geloofspunt 4) en een jaarlijkse bediening in het Heilige de heiligen, of tweede afdeling. Deze diensten illustreerden het Priesterambt van Christus.⁹

2. De bediening in de heilige plaats. Het priesterambt in de heilige plaats van het heiligdom kan worden gekenmerkt als een bediening van voorbede, vergeving, verzoening en herstel. Een voortdurende bediening, het zorgde voor een voortdurende toegang tot God door de priester.¹⁰ Het symboliseerde de waarheid dat de berouwvolle zondaar onmiddellijk en voortdurend toegang heeft, tot God door het Priesterambt van Christus als Voorspreker en Bemiddelaar (Efeze 2: 18; Hebreeën 4: 14-16; 7: 25; 9: 24; 10: 19-22).

Wanneer de boetvaardige zondaar¹¹ met een offer naar het heiligdom kwam, legde hij zijn handen op de kop van het onschuldige dier en beleed zijn zonden. Deze daad bracht zijn zonde en de straf symbolisch over op het slachtoffer. Als gevolg daarvan verkreeg hij vergeving van zonden.¹² Zoals de Joodse encyclopedie stelt: *'De handoplegging op het hoofd van het slachtoffer is een alledaagse ceremonie, waarbij de vervanging en overdracht van zonden plaatsvindt.'* *'In ieder offer ligt de gedachte van vervanging; het slachtoffer neemt de plaats in van de menselijke zondaar.'*¹³

Het bloed van het zondoffer werd op twee manieren toegepast: a. Als het op de heilige plaats werd gebracht, werd het voor het binnenste voorhangsel besprenkeld en op de hoornen van het reukofferaltaar aangebracht (Leviticus 4: 6-7,17,18). b. Als het niet in het heiligdom werd opgenomen, werd het op de hoornen van het altaar van het brandoffer in het voorhof gedaan (Leviticus 4: 25, 30). In dat geval at de priester een deel van het vlees van het offer (Leviticus 6: 25,26,30). In beide gevallen begrepen de boetvaardigen dat hun zonden en verantwoording werden overgedragen op het heiligdom en zijn priesterschap.¹⁴

*'In dit ceremoniële tegenbeeld nam het heiligdom de schuld en aansprakelijkheid van de boetvaardige op zich – voorlopig althans – wanneer hij een zondoffer aanbood en waarbij hij zijn fouten beleed. Hij ging vergeven en verzekerd van Gods aanvaarding heen. Dus in de antitypische beleving, wanneer een zondaar door de Heilige Geest in boetvaardigheid wordt getrokken om Christus als zijn Verlosser en HEER te aanvaarden, neemt Christus zijn zonden en aansprakelijkheid op Zich. Hij wordt vrijelijk vergeven. Christus is zowel de Zekerheid van de gelovige als zijn Plaatsvervanger.'*¹⁵

In type en antitype is de heiligdomsdienst vooral op het individu gericht. Het Priesterambt van Christus voorziet in vergeving en verzoening van de zondaar met God (Hebreeën 7: 25). *'In het belang van Christus, vergeeft God de berouwvolle zondaar, geeft hem het rechtvaardige karakter en de gehoorzaamheid van Zijn Zoon, vergeeft zijn zonden en noteert zijn naam in het*

boek des levens, als een van zijn kinderen (Efeze 4: 32; 1 Johannes 1: 9; 2 Korinthe 5: 21; Romeinen 3: 24; Lukas 10: 20). En als de gelovige in Christus blijft, wordt de geestelijke genade hem door onze HEER bemiddeld door de Heilige Geest, zodat hij geestelijk volwassen wordt en de deugden en genadegaven ontwikkelt, die het Goddelijke karakter weerspiegelen (2 Petrus 3: 18; Galaten 5: 22, 23).¹⁶

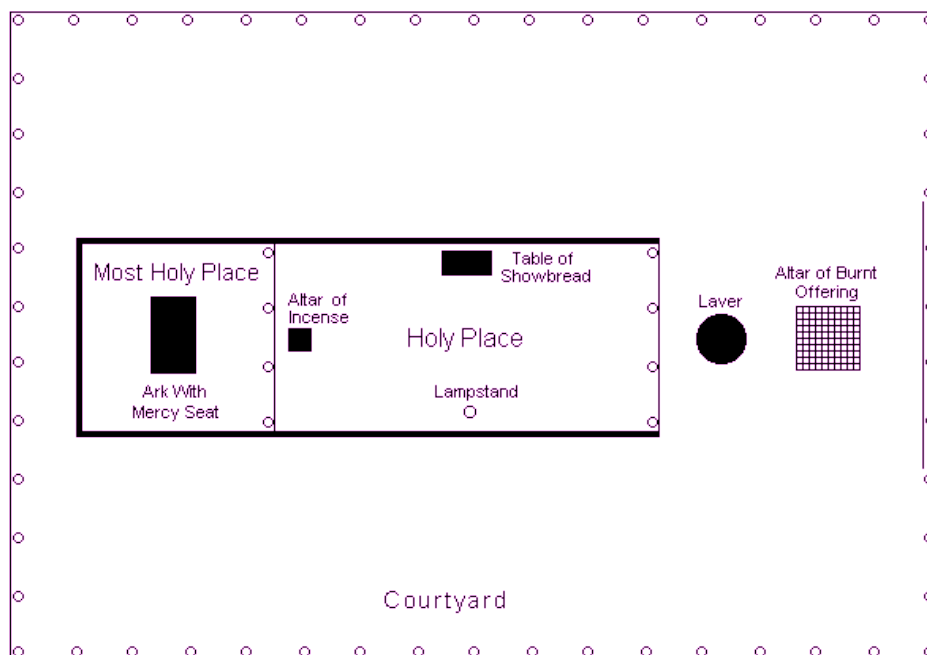
De bediening in het heiligdom brengt de rechtvaardiging en heiliging van de gelovige tot stand.

Het laatste oordeel. De gebeurtenissen op de Verzoendag illustreren de drie fasen van Gods laatste oordeel. Te weten (1) het 'pre-millennium oordeel' (of 'het onderzoekoordeel') dat ook wel het 'pre-Advent oordeel' wordt genoemd; (2) het 'duizendjarig oordeel'; en (3) het 'uitvoerend oordeel' dat plaatsvindt aan het einde van het millennium.

1. De bediening in het Heilige der heiligen. Het tweede onderdeel van de priesterdienst is in de eerste plaats gericht op het heiligdom, en gaat om de reiniging van het heiligdom en van Gods volk. Deze vorm van bediening, die zich richtte op het Heilige der heiligen van het heiligdom en die alleen door de hogepriester kon worden uitgevoerd, was beperkt tot één dag van het geestelijk jaar.

De reiniging van het heiligdom vereiste twee geitenbokken – de bok van de HEERE en de zondebok (Azazel in het Hebreeuws). Door het offeren van de bok van de HEERE deed de hogepriester verzoening voor 'het Heilige [het Heilige der heiligen], de tent der samenkomst [het heilige] en het altaar [in het voorhof]' (Leviticus 16: 20; 16: 16-18).

Door het bloed van de bok van de HEERE, hetwelk het bloed van Christus vertegenwoordigde, naar het Heilige der heiligen over te brengen, bracht de hogepriester het rechtstreeks, in de aanwezigheid van God Zelf, op het verzoendeksel – het deksel van de ark met de Tien Geboden – om aan de eisen van Gods Heilige Wet te voldoen. Zijn daad symboliseerde de onmetelijke prijs, welke Christus voor onze zonden moest betalen en toonde aan, hoe graag God Zijn volk met Zichzelf wil verzoenen (2 Korinthe 5: 19). Daarna bracht hij dit bloed aan op het reukofferaltaar en op het brandofferaltaar, dat alle dagen van het jaar was be-

sprekend met het bloed, hetwelk de beleden zonden voorstelde. De hogepriester deed daarmee verzoening voor het heiligdom, evenals voor het volk, en zorgde voor de reiniging van beide (Leviticus 16: 16-20, 30-33).

Vervolgens nam de hogepriester, die Christus als bemiddelaar vertegenwoordigde, de zonden op zich, welke het heiligdom hadden vervuild en bracht ze over op de levende bok, Azazel, die vervolgens van het kamp van Gods volk werd weggeleid. Deze daad verwijderde de zonden van de mensen, welke symbolisch waren overgebracht van de berouwvolle gelovigen naar het heiligdom, door het bloed of het vlees van de offers van de dagelijkse bediening van vergeving. Op deze manier werd het heiligdom gereinigd en voorbereid op het werk van het daarop volgende jaar (Leviticus 16:16-20, 30-33).¹⁷ En zo werden alle dingen tussen God en zijn volk rechtgezet.¹⁸

De Verzoendag illustreert dus het oordeelsproces, dat te maken heeft met de uitroeiing van de zonde. De verzoening die op deze dag werd uitgevoerd 'was de voorafschaduw van de uiteindelijke toepassing van de verdiensten van Christus, teneinde het bestaan van zonde tot in alle eeuwigheid uit te bannen en de volledige verzoening van het universum tot een harmonieuze regering onder God te verwezenlijken.'¹⁹

2. Azazel, de zondebok. 'De vertaling 'zondebok' (ontsnappingsbok) van de Hebreeuwse Azazel komt van de Vulgate *caper emissarius*, 'weggaanden bok' (Leviticus 16: 8).²⁰ Een zorgvuldig onderzoek van Leviticus 16 toont aan dat Azazel satan vertegenwoordigt, niet Christus, zoals sommigen hebben gedacht. De argumenten die deze interpretatie ondersteunen zijn: '(1) de zondebok niet als een offer werd gedood en daarom dus niet kon worden gebruikt als een middel tot vergeving. Want 'zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving' (Hebreeën 9: 22); (2) het heiligdom werd volledig gereinigd door het bloed van de bok van de HEER, voordat de zondebok in deze ceremonie werd geïntroduceerd (Leviticus 16: 20); (3) de passage behandelt de zondebok als een persoonlijk wezen, dat het tegenovergestelde is van- en tegengesteld aan God (Leviticus 16: 8 zegt letterlijk: 'De één voor Jahwe en de ander voor Azazel'). In de zetting van de gelijkenis van het heiligdom, is het daarom nauwkeuriger om de bok van de HEERE te zien, als symbool van Christus en de zondebok Azazel als symbool van satan.'²¹

3. De verschillende fasen van het oordeel. De zondebok ceremonie op de Verzoendag, wees voorbij Golgotha naar het uiteindelijke einde van het zonde probleem – de verbanning van zonde en satan. De 'volledige verantwoordelijkheid voor de zonde zal worden teruggelagd op satan, de grondlegger en aanstichter van de zonde. Satan en zijn volgelingen en alle gevolgen van de zonde, zullen door vernietiging uit het universum worden verbannen. Verzoening door oordeel zal daarom leiden, tot een volledig verzoend en harmonieus universum (Efeze 1: 10). Dit is het doel van hetgeen de tweede en laatste fase van Christus' Priesterambt in het hemelse Heiligdom zal bereiken.²² Dit oordeel zal Gods uiteindelijke rechtvaardiging voor het universum laten zien.²³

De Verzoendag beschrijft de drie fasen van de definitieve uitspraak:

a. De verwijdering van zonden uit het heiligdom heeft betrekking op de eerste, of pre-Advent, onderzoeksfase van het vonnis. Het 'concentreert zich op de namen, welke in het Boek des Levens zijn opgenomen, net zoals de Verzoendag zich richtte op de verwijdering van de beleden zonden van de boeteling uit het heiligdom. Ongelovigen zullen worden uitgeroeid; het geloof van de ware gelovigen en hun verbondenheid met Christus zal worden herbevestigd voor het trouwe universum en de verslagen van hun zonden zullen worden uitgewist.'²⁴

b. De verbanning van de zondebok naar de woestijn symboliseert de duizendjarige gevangenschap van satan op deze verlaten aarde, welke begint bij de wederkomst van Christus en valt samen met de tweede fase van het laatste oordeel, hetwelk in de hemel plaatsvindt (Openbaring 20: 4; 1 Korinthe 6: 1-3). Dit duizendjarig oordeel omvat een overzicht van het oordeel over de goddelozen en zal de verlostten ten goede komen, door hen inzicht te geven in Gods omgang met de zonde en de zondaars die niet gered zijn. Het zal alle vragen beantwoorden die de verlostten kunnen hebben, over Gods barmhartigheid en gerechtigheid (zie geloofspunt 26).

c. De gereinigde legerplaats symboliseert de resultaten van de derde, of uitvoerende fase van het oordeel, wanneer vuur de goddelozen vernietigt en de aarde reinigt (Openbaring 20: 11-15; Matthéüs 25: 31-46 2 Petrus 3: 7-13; zie geloofspunt 26).

Het hemelse Heiligdom in de profetie

In bovenstaande beschouwing hebben we ons gericht op het heiligdom vanuit het type-antitype perspectief. Nu zullen we het profetisch bekijken.

De zalving van het hemelse Heiligdom. De 70-weken durende profetie van Daniël 9 wees op de inwijding van Christus' Priesterlijke bediening in het hemelse Heiligdom. Eén van de laatste gebeurtenissen in de 490 jaar was de zalving van het 'Allerheiligste' (Daniël 9: 24; zie geloofspunt 4). Het Hebreeuwse 'qodesj qodesjiem' hetwelk is vertaald als 'Allerheiligst' (KJV) betekent letterlijk 'Heiligst van de heiligen.' Het zou daarom beter zijn, de zinsnede 'om het Allerheiligste te zalven' te vertalen als 'om de Heiligheid der heiligheden te zalven.'

Zoals tijdens de inwijding van het aardse heiligdom werd gezalfd met heilige olie, om het voor zijn diensten te wijden, zo moest het hemelse Heiligdom bij zijn inwijding worden gezalfd, om het te wijden voor het verzoenend ambt van Christus' bediening. Met Zijn hemelvaart, kort na Zijn dood (Daniël 9: 27),²⁵ begon Christus Zijn bediening als onze Hogepriester en Voorspraak.

De reiniging van het hemelse Heiligdom. Sprekend over de reiniging van het hemelse Heiligdom zegt het boek Hebreeën: *'En alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving. Zo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelve door betere offeranden dan deze.'* – het kostbare bloed van Christus (Hebreeën 9: 22-23).

Verschillende commentatoren hebben nota genomen van deze Bijbelse leer. Henry Alford merkte op, dat 'de hemel zelf een reiniging nodig had en deze kreeg door het verzoenende bloed van Christus.'²⁶ B.F. Westcott merkte op: 'Men kan zeggen dat zelfs 'hemelse dingen', voor zover zij de omstandigheden van het toekomstige leven van de mens belichamen, verkort door de zondeval, iets van reiniging vereiste.' Het was Christus' bloed, zei hij, dat beschikbaar was 'voor de reiniging van het hemelse voorbeeld van het aardse heiligdom.'²⁷

Zoals de zonden van Gods volk door het geloof op het zondoffer werden gelegd en vervolgens symbolisch naar het aardse heiligdom werden overgebracht, zo worden onder het nieuwe verbond de beleden zonden van de boetvaardigen door geloof op Christus geplaatst.²⁸

En zoals tijdens de typische Verzoendag de reiniging van het aardse heiligdom, de daar verzamelde zonden heeft verwijderd, zo wordt het hemelse Heiligdom gereinigd door de uiteindelijke verwijdering van het zondenverslag in de hemelse boeken. Maar voordat de verslagen uiteindelijk worden gewist, zullen ze worden onderzocht om te bepalen, wie door middel van berouw en geloof in Christus het recht heeft, om Zijn eeuwig Koninkrijk binnen te gaan. De reiniging van het hemelse Heiligdom omvat daarom een onderzoek of oordeel,²⁹ dat de aard van de Verzoendag als een dag van oordeel volledig weerspiegelt.³⁰ Deze uitspraak, die de beslissing over wie gered zal worden en wie verloren zal gaan, bekrachtigt, moet plaatsvinden voor de wederkomst, want op dat moment keert Christus terug met Zijn loon 'om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn' (Openbaring 22: 12). Dan worden ook de beschuldigingen van satan beantwoord (Openbaring 12: 10).

Allen die zich werkelijk hebben bekeerd en door het geloof het bloed van Christus' verzoeningsoffer hebben opgeëist, hebben vergeving gekregen. Wanneer hun namen in dit oordeel naar voren komen en zij bekleed zijn met het gewaad van Christus' gerechtigheid, worden hun zonden uitgewist en zijn zij het eeuwige leven waardig verklaard (Lukas 20: 35). 'Die overwint,' zei Jezus: *'zal bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het*

boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen.' (Openbaring 3: 5).

De profeet Daniël openbaart de aard van dit onderzoekend oordeel. Terwijl de afvallige macht, gesymboliseerd door de kleine hoorn, zijn godslasterlijk en vervolgend werk tegen God en Zijn volk op aarde voortzet (Daniël 7: 8,20,21,25), worden er tronen geplaatst en zit God het laatste oordeel voor. Dit oordeel vindt plaats in de troonzaal van het hemels Heiligdom en wordt bijgewoond door vele hemelse getuigen. Wanneer de rechtbank zitting houdt, worden de boeken geopend, waarmee het begin van een onderzoek procedure wordt aangegeven (Daniël 7: 9,10). Pas na dit oordeel wordt de afvallige macht vernietigd (Daniël 7: 11).³¹

De tijd van het oordeel. Zowel Christus als de Vader zijn betrokken bij het onderzoekend oordeel. Voordat Hij terugkeert naar de aarde op de *'wolken des hemels'*, komt Christus als de *'mensen Zoon'* op de *'wolken des hemels'*, naar de *'Oude van dagen'*, God de Vader en staat voor Hem (Daniël 7: 13). Sinds Zijn hemelvaart doet Christus dienst als Hogepriester, onze Voorspraak voor God (Hebreeën 7: 25). Maar op dit moment komt Hij om het Koninkrijk te ontvangen (Daniël 7: 14).

1. De verduistering van Christus' Priesterambt. Daniël 8 vertelt ons over de strijd tussen goed en kwaad en Gods uiteindelijke overwinning. Dit hoofdstuk onthult, dat tussen de inwijding van Christus' Hogepriesterlijke bediening en de reiniging van het hemels Heiligdom, een aardse macht de bediening van Christus zou verduisteren.

De ram in dit visioen vertegenwoordigt het Medo-Perzische rijk (Daniël 8: 3) – de twee hoorns, waarvan de hoogste het laatst opkomt, geven duidelijk de twee fasen weer, het dominante Perzische deel van het koninkrijk dat het laatst opkomt. Zoals Daniël voorspelde, heeft dit oostelijke koninkrijk zijn macht *'tegen het westen, en tegen het noorden en tegen het zuiden'* uitgebreid en is het *'groot'* geworden (Daniël 8: 4).

De mannelijke bok uit het westen symboliseert Griekenland met de grote hoorn, zijn *'eerste koning'*, die Alexander de Grote voorstelt (Daniël 8: 21). Komende *'van het westen'* versloeg Alexander spoedig Perzië. Binnen enkele jaren na zijn dood werd zijn rijk verdeeld in *'vier koninkrijken'*. (Dan. 8: 8, 22) – de koninkrijken van Cassander, Lysimachus, Seleucus en Ptolemaeus.

Op *'het laatste huns koninkrijk'* (Daniël 8: 23), met andere woorden, tegen het einde van het verdeelde Griekse rijk zou *'een kleine hoorn'* ontstaan (Daniël 8: 9). Sommigen beschouwen Antiochus Epiphanes, een Syrische koning die in de tweede eeuw voor Christus korte tijd over Palestina regeerde, als de vervulling van dit deel van de profetie. Anderen, waaronder veel van de hervormers, hebben deze kleine hoorn geïdentificeerd als Rome, in zowel de heidense als de pauselijke fase. Deze laatste interpretatie past precies bij de specificaties, welke Daniël geeft, de andere niet.³² Let op de volgende punten:

a. De kracht van de kleine hoorn strekt zich uit van de val van het Griekse rijk tot de *'tijd van het einde'* (Daniël 8: 17). Alleen Rome, heidens en pauselijk, voldoet aan deze tijdspecificaties.

b. De profetieën van Daniël 2, 7 en 8 lopen parallel aan elkaar (zie parallel grafiek). De vier metaalsoorten van het beeld van Daniël 2 en de vier dieren van Daniël 7 vertegenwoordigen dezelfde wereldrijken: Babylon, Medo-Perzië, Griekenland en Rome. Zowel de voeten van ijzer en leem en de tien hoornen van het vierde beest, welke de verdeeldheid van Rome vertegenwoordigen; deze verdeelde staten zouden blijven bestaan tot de wederkomst. Merk op dat beide profetieën verwijzen naar Rome als de opvolger van Griekenland en als het laatste rijk voor de wederkomst en het laatste oordeel. De kleine hoorn in Daniël 8 past in hetzelfde plaatje; het volgt Griekenland en zal bovennatuurlijk vernietigd of te wel *'zonder hand verbroken worden'*. (Daniël 8: 25; zie Daniël 2: 34).³

c. Medo-Perzië wordt *'groot'* genoemd, Griekenland wordt beschreven als *'uitermate groot'* en de kleine hoorn als *'uitnemend groot'* (Daniël 8: 4,8,9). Rome, één van de grootste wereldrijken, past in deze specificatie.

d. Alleen Rome breidde zijn rijk uit naar het zuiden (Egypte), het oosten (Macedonië en Klein-Azië), en *'het sierlijke land'* (Palestina), zoals de profetie voorspelde (Daniël 8: 9).

e. Rome stond op tegen de *'Vorst des heirs'*, *'den Vorst der vorsten'* (Daniël 8: 11, 25), welke niemand anders is dan Jezus Christus. Tegen Hem en Zijn volk, evenals Zijn Heiligdom, heeft de macht van Rome een zeer verbazingwekkende oorlog gevoerd. Deze beschrijving omvat zowel de heidense als de pauselijke fase van Rome. Terwijl het heidens Rome Christus weerstond en inderdaad de tempel in Jeruzalem vernietigde, heeft het pauselijk Rome het priesterlijk, bemiddelend ambt van Christus ten behoeve van de zondaars in het hemelse Heiligdom effectief verduisterd (zie Hebrëeën 8: 1,2) door een priesterschap in te voeren, dat beweert vergeving te bieden door de bemiddeling van een mens³⁴ (zie geloofspunt 12). Deze afvallige macht zou heel succesvol zijn, want *'hij wierp de waarheid ter aarde.'* *'hij deed het, en het gelukte hem'* (Daniël 8: 12).

2. De tijd van herstel, reiniging en oordeel. God zou niet toestaan dat de verduistering van de waarheid van Christus' hogepriesterlijke dienst voor onbepaalde tijd zou voortduren. Door gelovige, godvrezende mannen en vrouwen heeft Hij Zijn waarheid nieuw leven ingeblazen. De gedeeltelijke herontdekking door de reformatie van de rol van Christus als onze Bemiddelaar veroorzaakte een grote opleving in de christelijke wereld. Toch was er nog meer waarheid te onthullen over Christus' hemelse bediening.

Daniëls visioen gaf aan dat de rol van Christus als onze Hogepriester bijzonder belangrijk zou worden gemaakt in de aanloop naar van *'de tijd van het einde'* (Daniël 8: 17), wanneer Hij zou beginnen met Zijn speciale werk van reiniging en oordeel naast Zijn voortdurende voorbede (Hebrëeën 7: 25).³⁵ Het visioen geeft aan, wanneer Christus deze anti-typische dag van verzoeningsbediening zou beginnen – het werk van het onderzoekend oordeel (Daniël 7) en de reiniging van het heiligdom – *'Tot tweeduizend en driehonderd avonden en morgens; dan zal het heiligdom gerechtvaardigd worden'* (Daniël 8: 14).³⁶ Omdat het visioen verwijst naar de tijd van het einde, kan het heiligdom waar het over gaat niet het aardse heiligdom zijn – want dit werd vernietigd in 70 n.Chr.. De profetie moet daarom verwijzen naar het nieuwe verbondsheiligdom in de hemel – de plaats waar Christus dienst doet voor onze redding.

Wat zijn de 2300 dagen of *'2300 avonden en morgens,'* zoals het origineel in het Hebreeuws zegt?³⁷ Volgens Genesis 1 is een 'avond en morgen' één dag. Zoals we in geloofspunt 4 en 12 van dit document hebben gezien, is een periode in een symbolische profetie ook symbolisch: één profetische dag staat voor één jaar. Dus, zoals veel christenen door de eeuwen heen hebben geloofd, betekenen de 2300 dagen van Daniël 8, 2300 letterlijke jaren.³⁸

a. Daniel 9 is de sleutel tot het ontgrendelen van Daniel 8. God gaf de engel Gabriël de opdracht; geef Daniël *'het gezicht te verstaan'* (Daniël 8: 16). Maar de impact ervan was zo schokkend dat Daniël ziek werd en Gabriël zijn verklaring moest stoppen. Aan het eind van het hoofdstuk merkte Daniël op: *'ik was ontzet over dit gezicht, en begreep het niet'* (Daniël 8: 27, RSV).

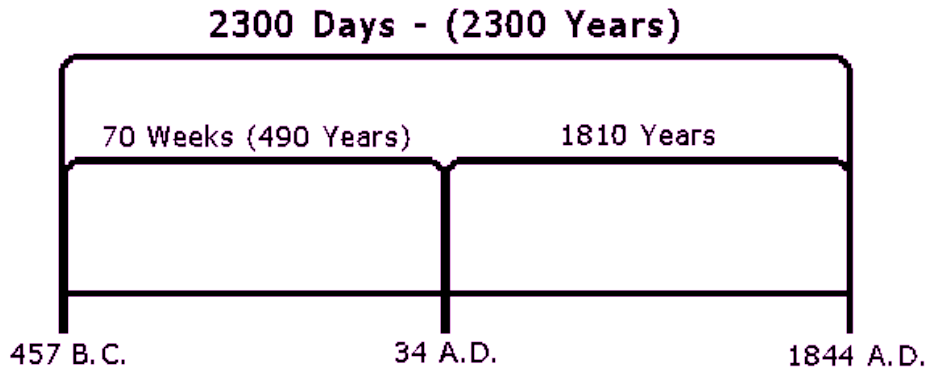
Door deze onderbreking moest Gabriël zijn uitleg van de tijdsperiode uitstellen – het enige aspect van het visioen dat hij nog niet had uitgelegd. Daniël 9 beschrijft zijn terugkeer om deze verantwoordelijkheid aan te vullen. Daniël 8 en 9 zijn dus met elkaar verbonden, waarvan de laatste de sleutel is, om de verborgenheid van de 2300 dagen te ontsluiten.³⁹ Toen Gabriël verscheen, zei hij tegen Daniël: *'ik ben gekomen om u dat te kennen te geven'* (Daniël 9: 23). Hier verwijst hij terug naar het visioen van de 2300 dagen. Zijn verlangen om de tijdselementen van het visioen van Daniël 8 uit te leggen, maakt duidelijk waarom hij zijn uitleg begint met de 70-weken durende profetie.

De 70 weken, of 490 jaar, waren *'bestemd'* of *'bepaald'* (SV, NBG), voor de Joden en Jeruzalem (Daniël 9: 24). Het onderliggende Hebreeuwse werkwoord is 'chathak'. Hoewel dit werkwoord slechts één keer in de Schrift wordt gebruikt, kan de betekenis ervan uit andere Hebreeuwse bronnen worden begrepen.⁴⁰ Het bekende Hebreeuws-Engelse woordenboek van

Gesenius stelt dat het terecht betekent 'knippen' of 'delen'⁴¹

Met deze achtergrond zijn Gabriëls commentaren zeer onthullend. Hij vertelt Daniël dat 490 jaar zou worden afgesneden van de langere periode van 2300 jaar. Als uitgangspunt voor de 490 jaar wijst Gabriël op *'van den uitgang des woords, om te doen wederkeren, en om Jeruzalem te bouwen,'* (Daniël 9: 25), hetgeen plaatsvond in 457 v. Christus, in het zevende jaar van Artaxerxes (zie geloofspunt 4).⁴²

De 490 jaar eindigden in 34 n.Chr.. Wanneer we 490 jaar afsnijden van de 2300 jaar, hebben we nog 1810 jaar over. Aangezien de 2300 jaar zich tot 1810 jaar na 34 n.Chr. zouden uitstrekken, bereiken ze het jaar 1844.⁴³

b. Naar een vollediger begrip van Christus' bediening. In het begin van de negentiende eeuw hebben vele christenen – waaronder Baptisten, Presbyterianen, Methodisten, Lutheranen, Anglicanen, Episcopalisten (systeem van kerkbestuur, waarbij de bisschoppen (in concilie vergaderd) het hoogste gezag bezitten), Congregationalisten (een soort kerkbestuur in het protestantisme, waarin elke gemeente onafhankelijk is) en de Discipelen van Christus – zich intensief verdiept in de profetie van Daniël 8.⁴⁴ Al deze Bijbelstudenten verwachtten, dat er aan het eind van de 2300 jaar een aantal zeer belangrijke gebeurtenissen zouden plaatsvinden. Afhankelijk van hun begrip van de kleine hoornmacht en het heiligdom verwachtten zij, dat deze profetische periode zou eindigen in de reiniging van de gemeente, de bevrijding van Palestina en Jeruzalem, de terugkeer van de Joden, de val van de Turkse of Islamitische macht, de vernietiging van het pausdom, het herstel van de ware aanbidding, het begin van het aardse millennium, de dag van het oordeel, de reiniging van de aarde door vuur, of de wederkomst.⁴⁵

Geen van deze voorspellingen zijn echter uitgekomen en iedereen die hierin geloofde was teleurgesteld. Toch stond de ernst van hun teleurstelling in verhouding tot de aard van de voorspelde gebeurtenis. De teleurstelling van hen, die verwachtten dat Christus in 1844 zou terugkeren was duidelijk traumatischer, dan die van hen die uitzagen naar de terugkeer van de Joden naar Palestina.⁴⁶ Als gevolg van hun teleurstelling gaven velen de studie van de profetie op, of keerden zich af van de historische benadering van de profetie, die tot deze conclusies had geleid.⁴⁷ Sommigen bleven deze profetie en het onderwerp van het heiligdom echter met veel gebed en intensiteit bestuderen en bleven in hun eigen belang, naar de bediening van Christus in het hemelse Heiligdom kijken. Rijke nieuwe inzichten in die bediening beloonden hun inspanningen. Zij ontdekten dat het historisch profetische geloof van de vroege kerk en van de reformatie nog steeds van kracht was. De profetische tijdberekeningen waren inderdaad juist. De 2300 jaar waren in 1844 geëindigd. Hun vergissing – en die van alle uitleggers van die tijd – was dat zij doordrongen waren van de gebeurtenis, die aan het einde van die profetische periode zou plaatsvinden. Nieuw licht op Christus' bediening in het Heiligdom veranderde hun teleurstelling in hoop en vreugde.⁴⁸

Hun studie van de Bijbelse leerstellingen over het heiligdom onthulde, dat Christus in 1844 tot de Oude van dagen kwam en de laatste fase van Zijn Hogepriesterlijke bediening in het hemelse Heiligdom begon. Deze bediening was het tegenbeeld van de Dag der Verzoening of te wel de Verzoendag, welke Daniël 7 afbeeldt als het onderzoekend oordeel, voorafgaand aan de wederkomst.

Dit nieuwe inzicht in Christus' hemelse bediening 'is geen afwijking van het historisch christelijke geloof. Het is, in plaats daarvan, de logische voltooiing en onvermijdelijke voleinding van dat geloof. Het is eenvoudigweg de laatste dag van de verschijning en vervulling van de geprofeteerde nadruk, die kenmerkend is voor het Eeuwig Evangelie... in het laatste deel van haar getuigenis aan de wereld.¹⁴⁹

De belangrijkheid binnen de Grote Strijd

De profetieën van Daniël 7 en 8 onthullen de bredere perspectieven van het eindresultaat van de grote strijd tussen Christus en satan.

De rechtvaardigheid van Gods karakter. Door de activiteiten van de kleine hoorn heeft satan geprobeerd om Gods gezag uit te dagen. De daden van die macht hebben het hemelse Heiligdom, het centrum van Gods regering, beschuldigd en met voeten getreden. Daniëls visioenen wijzen op een oordeel voorafgaand aan de wederkomst (een pre-Advent oordeel), waarin God een veroordelend vonnis over de kleine hoorn en dus over satan zelf, zal bevestigen. In het licht van Golgotha zullen alle aanvallen van satan worden weerlegd. Allen gaan begrijpen en zijn het erover eens, dat God gelijk heeft; dat Hij niet verantwoordelijk is voor het zonde probleem. Zijn karakter zal onbetwistbaar naar voren komen en Zijn regering van liefde zal opnieuw bevestigd worden.

De rechtvaardiging van Gods volk. Terwijl het oordeel de veroordeling van de kleine afvallige hoornmacht met zich meebrengt, *'en het gericht gegeven werd aan de heiligen der hoge [plaatsen]'* (Daniël 7: 22), rechtvaardigt dit oordeel niet alleen God voor het universum, maar ook Zijn volk. Hoewel de heiligen veracht en vervolgd zijn om hun geloof in Christus, zoals het door de eeuwen heen geweest is, zet dit oordeel de zaken recht. Het volk van God zal de belofte van Christus realiseren: *'Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen [is]'* (Matthéüs 10: 32; Lukas 12: 8,9; Openbaring 3: 5).

Het oordeel en de verlossing. Brengt het onderzoekend oordeel de redding van hen die in Jezus Christus geloven in gevaar? Helemaal niet. Oprechte gelovigen leven in eenheid met Christus en vertrouwen op Hem als Voorspraak (Romeinen 8: 34). Hun zekerheid ligt in de belofte dat *'wij een Voorspraak hebben bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige'* (1 Johannes 2: 1).

Waarom dan een pre-Advent onderzoekend oordeel? Dit oordeel is niet in het belang van de Godheid. Het is in de eerste plaats ten gunste van het universum, het beantwoorden van de aanklachten van satan en het geven van zekerheid aan de ongevallen schepping, dat God alleen degenen, die werkelijk bekeerd zijn in Zijn Koninkrijk zal toelaten. Dus God opent de boeken met het verslag voor onpartijdig toezicht/controlé (Daniël 7: 9-10).

De mens behoort tot één van de drie groepen: (1) de goddelozen, die Gods gezag verwerpen; (2) oprecht gelovigen die, vertrouwend op de verdiensten van Christus door het geloof, leven in gehoorzaamheid aan Gods wet; en (3) zij die oprecht gelovigen lijken maar dat niet zijn.

De ongevallen wezens kunnen gemakkelijk de eerste groep onderscheiden. Maar wie is een ware gelovige en wie niet? Beide groepen zijn geschreven in het boek des levens, dat de namen bevat van allen die ooit in dienst van God zijn getreden (Lukas 10: 20; Filippenzen 4: 3; Daniël 12: 1; Openbaring 21: 27). De gemeente zelf bevat oprechte en valse gelovigen, het koren en het onkruid (Matthéüs 13: 28-30).

Gods ongevallen schepselen zijn niet alwetend; ze kunnen het hart niet lezen. 'Er is dus een oordeel nodig – voor de tweede komst van Christus – om het ware uit het valse te ziften en om aan het belangstellende universum Gods gerechtigheid te tonen, in het redden van de oprecht gelovigen. De aangelegenheid ligt bij God en het universum, niet tussen God en het oprechte kind. Dit vraagt om de opening van de hemelse boeken, de onthulling van hen, die geloof hebben beleden en wiens namen in het boek des levens zijn opgenomen.'⁵⁰

Christus beschreef dit oordeel in Zijn gelijkenis met de bruiloftsgasten die reageerden op de rijke Evangelie-uitnodiging. Omdat niet iedereen, die ervoor kiest om christen te zijn, een echte discipel is, komt de koning de gasten inspecteren en om te zien wie het bruiloftskleed draagt. Dit kleed staat voor 'het zuivere, smetteloze karakter dat de ware volgelingen van Christus zullen bezitten. Aan de gemeente wordt gegeven *'dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks'* (Openbaring 19: 8; Efeze 5: 27). Het fijne linnen, zegt de Schrift, *'zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen'* (Openbaring 19: 8). Het is de gerechtigheid van Christus, Zijn eigen ongeschonden karakter, hetwelk door het geloof wordt meegedeeld aan allen die Hem als hun persoonlijke Redder aannemen.'⁵¹ Wanneer de koning de gasten inspecteert, worden alleen degenen die het kleed van Christus' gerechtigheid dragen, zo rijkelijk aangeboden in de uitnodiging van het Evangelie, als de ware gelovigen aangenomen. Zij die beweren volgelingen van God te zijn, maar die in ongehoorzaamheid leven en niet onder de gerechtigheid van Christus' gerechtigheid vallen, zullen worden uitgewist uit het boek des levens (zie Exodus 32: 33).

Het begrip van een onderzoekend oordeel van allen die geloof in Christus belijden, is niet in tegenspraak met de Bijbelse leer van verlossing door geloof, door middel van genade. Paulus wist dat hij op een dag het oordeel onder ogen zou zien. Hij sprak daarom het verlangen uit om *'in Hem gevonden wordende, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, [namelijk] de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof'* (Filippenzen 3: 9). Allen die met Christus verenigd zijn, zijn verzekerd van redding. In de pre-Advent fase van het laatste oordeel worden oprecht gelovigen, zij die een verlossende relatie met Christus hebben, bevestigd voor het ongevallen universum.

Christus kan echter geen redding verzekeren voor hen die alleen maar belijden christenen te zijn, op basis van de hoeveelheid goede daden, welke zij hebben verricht (zie Matthéüs 7: 21-23). De hemelse verslagen zijn daarom meer dan alleen een instrument, om het ware van het valse te scheiden. Ze zijn ook de basis voor het bevestigen van de oprecht gelovigen voor de engelen.

'In plaats van de gelovige te beroven van zijn zekerheid met Christus, ondersteunt de leer van het heiligdom deze. Het illustreert en verduidelijkt het heilsplan in zijn verstand. Zijn boetvaardige hart verheugt zich erover, dat hij de realiteit van Christus' plaatsvervangende dood voor zijn zonden, als voorbode van zijn offers begrijpt. Bovendien reikt zijn geloof naar boven om zijn betekenis te vinden in een levende Christus, Zijn priesterlijke Voorspraak in de aanwezigheid van de Heilige God Zelf.'⁵²

Een tijd om klaar te zijn. God wil dit goede nieuws van Christus' afsluitende bediening van de verlossing aan de hele wereld bekendmaken vóór Christus' wederkomst. Centraal in deze boodschap staat het Eeuwige Evangelie, dat met een gevoel van urgentie verkondigd moet worden, omdat *'de ure Zijns (Gods) oordeels is gekomen'* (Openbaring 14: 7). Deze oproep waarschuwt de wereld dat Gods oordeel nu plaatsvindt.

Vandaag leven we in de grote anti-typische Verzoendag. Zoals de Israëlieten op die dag geroepen waren om hun ziel te beproeven (Leviticus 23: 27), zo roept God heel Zijn volk op om oprecht berouw te ervaren. Allen die hun namen in het boek des levens willen behouden, moeten in deze tijd van Gods oordeel de dingen goed maken met God en hun medemensen (Openbaring 14: 7).

Christus' werk als Hogepriester nadert zijn voltooiing. De jaren van menselijke proeftijd⁵³ zijn aan het wegglijden. Niemand weet precies wanneer Gods stem zal verkondigen: *'Het is volbracht'. 'Ziet toe'*, zei Christus, *"Waakt en bidt, want gij weet niet, wanneer de tijd is"* (Markus 13: 33).

Hoewel we leven in de ontzagwekkende tijd van de anti-typische Verzoendag, hebben we geen reden tot angst. Jezus Christus, in Zijn tweeledige hoedanigheid van Offerande en Priester, is dienstbaar in het hemelse Heiligdom in onze naam. Omdat *'wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, [namelijk] Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, [doch] zonder zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.'* (Hebreeën 4: 14-16).

Referenties

1. Het boek Hebreeën onthult een echt Heiligdom in de hemel. In Hebreeën 8:2 is het woord 'Heiligdom' een vertaling van de Griekse 'ta hagia', meervoudsvorm van de heilige plaats (ding). Bijkomende gebruiken van deze meervoudsvorm zijn te vinden in Hebreeën 9:8, 12, 24, 25; 10:19; 13:11. (Zie KJV, NKJV, NIV and NASB) De verschillende vertalingen wekken de indruk, dat Christus alleen dienst doet in het Heilige der heiligen of de heilige plaats, niet in het Heiligdom. Dit komt omdat de vertalers 'ta hagia' als een intensief meervoud beschouwen, vertaalbaar als enkelvoud. Maar een studie van de Septuagint en Josephus toont aan, dat de term 'ta hagia' consequent verwijst naar 'heilige dingen' of de 'heilige plaatsen' — dat wil zeggen, naar het Heiligdom zelf. Het is de algemene term die gebruikt wordt, om te verwijzen naar het gehele Heiligdom, met zijn heilige en Heilige der heiligen plaats.

Dat Hebreeën 'ta hagia' gebruikt om te verwijzen naar het gehele Heiligdom heeft een sterke exegetische (verklarende) ondersteuning in de brief zelf. Het eerste gebruik van 'ta hagia' in Hebreeën komt voor in 8:2 en is in de appositie bij 'de ware tent'. Omdat uit 8:5 duidelijk is dat 'tent' (skene) het gehele Heiligdom aangeeft, moet in Hebreeën 8:2 'ta hagia' ook het gehele hemelse Heiligdom aanwijzen. Er is geen reden om het meervoud 'ta hagia' in Hebreeën te vertalen als het Heilige der heiligen. In de meeste gevallen is de context gunstig voor de vertaling van 'ta hagia' als 'het Heiligdom' ('Christus en zijn hogepriesterlijke bediening', Ministerie, oktober 1980, p. 49).

Uit hun studie van het aardse heiligdom en 'ta hagia' concludeerden de Adventisten dat het hemels Heiligdom ook twee afdelingen heeft. Dit begrip was fundamenteel voor de ontwikkeling van hun leerstellingen over het heiligdom (Damsteegt, 'The Historical Development of the Sanctuary Doctrine in Early Adventist Thought' [ongepubliceerd manuscript, Bijbels Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, 1983]; Zie White, Great Controversy, blz. 413-415, 423-432).

2. Zie het SDA-bijbelcommentaar, rev. ed., Ellen G. White Comments, vol. 6, p. 1082

3. Uit oude Joodse geschriften blijkt dat sommige rabbijnen ook in een echt Heiligdom in de hemel geloofden. In een commentaar op Exodus 15:17 zei een rabbijn: 'De [positie van het aardse] heiligdom komt overeen met die van het hemelse Heiligdom en de [positie van de] ark met die van de hemelse troon' (Midrash Rabbah. Numbers, repr. ed. [Londen: Soncino Press, 1961], vol. 1, chap. 4, sec. 13, p. 110. Beugels in origineel). Een andere rabbijn uit de Babylonische Talmoed sprak over 'de hemelse en aardse tempel' (Sanhedrin, 99b, I. Epstein, ed. [Londen: Soncino Press, 1969]). Nog een ander commentaar: 'Er is geen verschil van mening dat het heiligdom hier beneden, de tegenhanger is van het Heiligdom hier boven' (Leon Nemoy, red., The Midrash on Psalms, trans. door William G. Braude [New Haven, Conn.: Yale University Press, 1959], Psalm 30, sec. 1, p. 386).

4. Het boek Hebreeën beschrijft een 'waar' Heiligdom in de hemel: Het hemelse Heiligdom is het 'ware' of beter 'echte' Heiligdom. De Griekse term die hier en in 9:24 wordt gebruikt en waar het ook wordt toegepast op de hemelse sfeer is 'lethinos'. Dit Griekse bijvoeglijk naamwoord betekent 'echt', in tegenstelling tot 'schijnbaar'. Vanwege het klassieke onderscheid met het Griekse bijvoeglijk naamwoord 'alethes', dat 'waar' betekent in tegenstelling tot 'vals', wijst het bijvoeglijk naamwoord 'lethinos', dat tweemaal voor het hemelse Heiligdom wordt gebruikt, schijnbaar eenduidig op de werkelijke werkelijkheid van een Heiligdom in de hemel. Zoals God in Johannes 17:3 als 'echt' wordt beschreven en consequent door Paulus, zoals bijvoorbeeld in 1 Thessalonicenzen 1:9, met het gebruik van 'lethino's', zo bezitten andere entiteiten (eenheden) de werkelijkheid voor zover zij met zijn werkelijkheid worden geassocieerd. Zoals het hemelse Heiligdom wordt geassocieerd met Gods werkelijkheid, zo is het net zo echt als God echt is' (Hasel, 'Christ's Atoning Ministry in Heaven', Ministerie, januari 1976, speciale insert, p. 21c). januari 1976, speciale insert, p. 21c).

5. Holbrook, 'Heiligdom van Verlossing,' Ministerie, januari 1983, p. 14.

6. White, The Desire of Ages, p. 25.

7. Holbrook, 'Licht in de schaduw', Journal of Adventist Education, okt.- nov. 1983, p. 27.
8. Idem., p. 28.
9. 'Zoals Christus' bediening moest bestaan uit twee grote verdelingen, die elk een periode van tijd in beslag namen en een eigen plaats in het hemels Heiligdom hadden, zo bestond de typische bediening uit twee verdelingen, de dagelijkse en jaarlijkse dienst en aan elk van deze werd een afdeling van de tabernakel gewijd' (White, Patriarchen en Profeten, p. 357)
10. In het dagelijkse ochtend- en avondoffer vertegenwoordigde de priester de hele natie.
11. De vader van het gezin vertegenwoordigde zijn vrouw en kinderen, die geen offers brachten.
12. Zie bijvoorbeeld Angel M. Rodriguez, 'offerssubstitutie en de opofferingen uit het Oude Testament' in het Heiligdom en de Verzoening, blz. 134-156; A.M. Rodriguez, 'Overdracht van zonde in Leviticus' in 70 weken, Leviticus en de aard van de profetie, red. F.B. Holbrook (Washington, DC.: Bijbels Onderzoeksinstituut van de Algemene Conferentie van Zevende-dag Adventisten, 1986), pp. 169-197.
- 13 'Atonement, Day of' in The Jewish Encyclopedia, red. Isidore Singer (New York: Funk and Wagnalls Co., 1903), p. 286. Zie ook Hasel, 'Studies in Bijbelse verzoening I: Voortdurend offer, Verontreiniging/Cleaning en Heiligdom,' in Heiligdom en de Verzoening. pp. 97-99.
14. Hasel, 'Studies in Bijbelse Verzoening I', pp. 99-107; Alberto R. Treiyer, 'De dag van Verzoening zoals die verband houdt met de besmetting en zuivering van het Heiligdom', 70 weken, Leviticus, Natuur van de profetie, p. 253.
15. Holbrook, 'Licht in de schaduw', p. 27.
16. Idem., p. 29.
17. Zie bijvoorbeeld Hasel, 'Studies in Bijbelse Verzoening II: Dag der Verzoening', in Heiligdom en Verzoening, pp. 115-125.
18. Zie Hasel, 'De kleine hoorn', de Heiligen, en het Heiligdom in Daniël 8,' in Heiligdom en Verzoening, pp. 206, 207; treiyer, 'Dag der Verzoening', pp. 252, 253.
19. Holbrook, 'Licht in de Schaduwen', p. 29.
20. Zie 'Azazel,' SDA Bijbelwoordenboek, rev. ed., p. 102.
21. Holbrook, 'Heiligdom van Verlossing', p. 16. Door de eeuwen heen zijn Bijbelse exposanten tot soortgelijke conclusies gekomen. In de Septuagint wordt Azazel als apompaios weergegeven, een Grieks woord voor een kwaadaardige godheid. Oude Joodse schrijvers en de vroege kerkvaders noemden hem de duivel (SDA Encyclopedie, rev. ed., pp. 1291, 1292). Negentien- en twintig eeuwse exposanten met vergelijkbare opvattingen zijn Samuel M. Zwemer, William Milligan, James Hastings en William Smith van de Presbyteriaanse kerk; E.W. Hengstenberg, Elmer Flack en H.C. Alleman van de Lutherse kerk; William Jenks, Charles Beecher en F.N. PeLoubet, van de Congregationale Kerk; John M'Clintock en James Strong, van de Methodist Church; James M. Gray, van de Reformed Episcopal Church; J.B. Rotherhorn, van de Discipelen van Christus; en George A. Barton, van de Society of Friends. Vele anderen hebben soortgelijke standpunten naar voren gebracht (Vragen over de leer, pp. 394, 395).
- Als Azazel satan vertegenwoordigt, hoe kan de Schrift (zie Lev. 16:10) hem dan verbinden met de verzoening? Zoals de hogepriester, na het heiligdom gereinigd te hebben, de zonden op Azazel plaatste, die voor altijd verwijderd was van Gods volk, zo zal Christus, na het hemelse geheiligd te hebben, de beledenen en vergeven zonden van Zijn volk op satan plaatsen, die dan voor altijd verwijderd zal zijn van de geredden. 'Hoe passend is het dat de afsluitende daad van het drama van Gods omgang met de zonde een terugkeer op het hoofd van satan is van alle zonde en schuld die, oorspronkelijk van hem uitgaande, ooit zo'n tragedie heeft gebracht in het leven van hen die nu bevrijd zijn van de zonde door het verzoenende bloed van Christus. Zo is de cyclus voltooid, het drama beëindigd. Pas wanneer satan, de aanstichter van alle zonde, eindelijk is verwijderd, kan men echt zeggen dat de zonde voor altijd uit Gods universum is weggevaagd. In deze aangepaste zin kunnen we begrijpen dat de zondebok een rol speelt in de 'verzoening' (Lev. 16:10). Met de rechtvaardigen gered, de goddelozen 'afgesneden' en geen satan meer, zal het universum in perfecte harmonie zijn zoals het oorspronkelijk was, voordat de zonde zijn intrede deed' (Het SDA Bijbelcommentaar, rev. ed., vol. 1, p. 778
22. Holbrook, 'Heiligdom van Verlossing', p. 16
23. Treiyer, 'Dag der Verzoening', p. 245.
24. Holbrook, 'Licht in de schaduw', p. 30
25. Zie geloofspunt 4.
26. Henry Alford, Het Griekse Testament, 3e ed. (Londen: Deighton, Bell and Co., 1864), vol. 4, p. 179.
27. B.F. Westcott, Brief aan de Hebreeën, pp. 272, 271.
28. Door deze beledenen zonden op Christus te plaatsen, worden ze 'in feite overgebracht naar het hemelse Heiligdom' (White, The Great Controversy, p. 421).
29. Dit oordeel gaat over de belijdende volgelingen van God. 'In de typische dienst hadden alleen zij, die voor God waren gekomen met schuldbelijdenis en berouw en wier zonden, door het bloed van het zondoffer, naar het heiligdom werden overgebracht, een deel van de dienst van de Verzoendag. Dus in de laatste grote verzoening en het onderzoekend oordeel, worden alleen de gevallen van het beledenen volk van God in aanmerking genomen. Het oordeel van de goddelozen is een duidelijk en apart werk, en vindt plaats in een latere periode. Het oordeel moet beginnen bij het huis

van God; en als het eerst bij ons begint, wat zal dan het einde zijn van hen die het evangelie niet gehoorzamen? (1 Petrus 4:17)' (idem., p. 480).

30. De Joodse traditie heeft Jom Kippoer lang afgeschilderd als een dag van oordeel, een dag waarop God op Zijn troon zit en de wereld oordeelt. De boeken worden geopend, iedereen komt voor Hem en hun lot is verzegeld. Zie 'Dag der Verzoening', Joodse Encyclopedie; Morris Silverman, comp. en ed., High Holyday Prayer Book (Hartford, Conn.: Prayer Book Press, 1951), pp. 147, 164. Yom Kippur brengt ook troost en zekerheid voor de gelovigen, want het is 'de dag waarop het angstige vooruitzicht op een oordeel eindelijk plaats biedt, aan de zelfverzekerde bevestiging dat God degenen, die zich tot Hem wenden in boetvaardigheid en nederigheid niet veroordeelt, maar overvloedig zal vergeven' (William W. Simpson, Jewish Prayer and Worship [New York: Seabury Press, 1965], pp. 57, 58).

31. Zie Arthur J. Ferch, 'The Judgment Scene in Daniel 7,' in Sanctuary and Atonement, pp. 163-166, 169.

32. Over de problemen van de Antiochus-interpretatie in Daniël, zie W.H. Shea, Selected Studies on Prophetic Interpretation, pp. 25-55.

33. Shea, 'Eenheid van Daniël' in Symposium over Daniël, red. F.B. Holbrook (Washington, DC.: Bijbels Onderzoeksinstituut van de Algemene Conferentie van Zevende-dag Adventisten, 1986), pp. 165-219.[back] [top].

34. 'The Amazing Prophecies of Daniël and Revelation,' These Times, april 1979, p. 18. Zie ook Maxwell, God Cares, vol. 1, pp. 166-173; en hoofdstuk 12.480).

35. In het aardse heiligdom, op de Verzoendag ging de hogepriester het Heilige der heiligen binnen, en hield op met zijn bediening in het eerste vertrek. 'Dus toen Christus het Heilige der heiligen binnenging, om het afsluitende werk van de verzoening te verrichten, hield Hij op met Zijn bediening in het eerste vertrek. Maar toen de bediening in het eerste vertrek eindigde, begon de bediening in het tweede vertrek. Christus had dus slechts één deel van Zijn werk als onze Voorspraak voltooid, om een ander deel van het werk te beginnen en Hij pleit nog steeds met Zijn bloed voor de Vader namens de zondaars' (White, The Great Controversy, pp. 428, 429). Zie ook Maxwell, God Cares, vol. 1, pp. 166-173; en hoofdstuk 12.480).

36. De vertalingen van de KJV en NKJV geven de Hebreeuwse term 'nitsdaq' weer, 'zal worden gereinigd'. De Nieuwe Amerikaanse Bijbel vertaalt het als 'zal gezuiverd worden'. De term 'gereinigd' wordt ook gevonden in de vroegste Engelse vertalingen zoals de Bijbel van de bisschop (A.D. 1566), de Bijbel van Genève (A.D. 1560), Taverner Bible (A.D. 1551), Grote Bijbel (A.D. 1539), Matthéüs Bijbel (A.D. 1537), Coverdale (A.D. 1537), en Wycliff (A.D. 1382). Deze vertaling komt van de Latijnse Vulgaat, die mundabatur leest, 'gereinigd,' en is geworteld in de vroegste Griekse versies van het Oude Testament - de Septuagint en Theodotie, die Katharisthesetai lezen, 'zal worden gereinigd'.

De meeste moderne versies weerspiegelen deze traditionele weergave niet. Omdat 'nitsdaq' is afgeleid van de verbale wortel 'tsadaq', die een reeks betekenissen omvat, waaronder 'recht maken', 'gelijk hebben', 'rechtvaardig zijn' en 'gerechtvaardigd zijn', geven deze vertalingen 'tsadaq' weer als 'hersteld in de rechtmatige staat' (RSV), 'behoorlijk gerestaureerd' (NASB), 'opnieuw ingewijd' (NIV) en 'hersteld' (TEV). OT poëtisch parallelisme toont aan dat 'tsadaq' synoniem kan zijn met 'taher', 'schoon, zuiver' (Job 4:17; 17:9 NIV), met 'zakah', 'zuiver, schoon' (Job 15:14; 25:4), en bor, 'reinheid' (Ps. 18: 20). 'Nitsdaq' dan, 'omvat binnen zijn semantische (verklarende) waaier dergelijke betekenissen zoals ,het reinigen, het rechtvaardigen, het rechtvaardigen, het plaatsen van recht, het herstellen. Op welke manier men de Hebreeuwse term in een moderne taal ook weergeeft, de 'reiniging' van het Heiligdom omvat zowel daadwerkelijke reiniging, als activiteiten van rechtvaardiging en herstel. (Hasel, 'Kleine Hoorn', 'Het Hemelse Heiligdom en de Tijd van het Einde: Een studie van Daniël 8: 9-14,' in het symposium over Daniël, p. 453). Zie ook idem., pp. 448-458; Hasel, 'De kleine hoorn', de Heiligen, en het Heiligdom in Daniël 8,' in Heiligdom en Verzoening, pp. 203-208; Niels-Erik Andreasen, 'Vertaling van Nisdaq/Katharisthesetai in Daniël 8:14,' in Symposium op Daniël, pp. 475-496; Maxwell, God Cares, vol. 1, p. 175; 'Christus en Zijn Hogepriesterlijk Dienstwerk', Ministry, oktober 1980.

37. Sommigen hebben de '2300 avonden en morgens slechts als 1150 letterlijke dagen (bijv. TEV) geïnterpreteerd. Maar dit is in strijd met het Hebreeuwse gebruik. Carl F. Keil, redacteur van de commentaren Keil en Delitzsch, schreef: 'Wanneer de Hebreeën dag en nacht; de samenstellende delen van een dag van een week, afzonderlijk willen uitdrukken, dan wordt het aantal van beide uitgedrukt. Ze zeggen bijvoorbeeld 40 dagen en 40 nachten (Gen. 7:4, 12; Ex. 24:18; 1 Koningen 19:8), en drie dagen en drie nachten (Jona 2:1; Matth. 12:40), maar niet 80 of zes dagen en nachten, wanneer ze willen spreken van 40 of drie volle dagen. Een Hebreeuwse lezer kon onmogelijk de periode van 2300 avonden en morgens van 2300 halve dagen of 1150 hele dagen begrijpen, omdat avond en ochtend bij de schepping niet de helft maar de hele dag vormden. ...We moeten daarom de woorden nemen zoals ze zijn, d.w.z. ze begrijpen als 2300 hele dagen' (C.F. Keil, Bijbels commentaar op het Boek Daniël, trans. M.G. Easton, in C.F. Keil en F. Delitzsch, Bijbels commentaar op het Oude Testament [Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1959], vol. 25, pp. 303, 304). Voor aanvullende argumenten, zie Hasel, 'Heiligdom van Daniël 8', in Heiligdom en Verzoening, p. 195; Hasel, 'De kleine hoorn, het hemelse Heiligdom en de tijd van het einde', in Symposium op Daniël, p. 430-433; Siegfried J. Schwantes, 'Ereb Boqer van Daniël 8:14 Re-Examined,' in Symposium op Daniël, p. 462-474; Maxwell, God Cares, vol. 1 deel.

38. Fromm, Prophetic Faith of Our Fathers, vol. 2, p. 985; vol. 3, p. 252, 743; vol. 4, p. 397, 404. Voor het principe dat een profetische dag een letterlijk jaar vertegenwoordigt, zie Shea, Selective Studies on Prophetic Interpretation, pp. 56-93.

39. Zie bijvoorbeeld Hasel, 'Heiligdom in Daniël 8', in Heiligdom en Verzoening, pp. 196, 197; Shea, 'Eenheid van Daniël', in Symposium over Daniël, pp. 220-230.
40. Analyse van Hebreeuwse geschriften zoals de Mishnah onthult, dat hoewel chathak 'bepalen' kan betekenen, de meer gebruikelijke betekenis 'het idee van snijden' heeft (Shea, 'De relatie tussen de Profetieën van Daniël 8 en Daniël 9,' in Heiligdom en Verzoening, p. 242).
41. Gesenius, Hebreeuws en Chaldee Lexicon naar de Oudtestamentische Schrift, trans. Samuel P. Tregelles (Grand Rapids: W.B. Eerdmans, herdruk ed., 1950), p. 314.
42. Zie Ferch, 'Aanvangsdatum voor de Zeventigste Weekprofetie', in 70 weken, Leviticus, en de aard van de profetie, pp. 64-74.
43. Uit Daniël 8 blijkt dat de 2300 dagen een lange periode van jaren moeten beslaan. De vraag wordt gesteld: 'Hoe lang zal het visioen zijn? (Dan. 8:13). De term 'visioen' is dezelfde als in verzen 1, 2. Dus als de vraag 'Hoe lang duurt het visioen?' door de hemelse engel wordt opgeworpen, verwacht hij een antwoord dat het gehele visioen beslaat vanaf het eerste dier symbool, door het tweede dier symbool, door het hoornsymbool tot het einde der tijden, zoals aangegeven in verzen 17 en 19 van Daniël 8. Dat de 2300 avonden en morgens deze vraag beantwoorden geeft overduidelijk aan dat zij de periode van het Medo-Perzische rijk tot het einde der tijden moeten bestrijken, hetgeen betekent dat deze jaren vertegenwoordigen.
44. Zie Damsteegt, Fundamenten van de Zevende-dag Adventistische Boodschap en Missie, pp. 14, 15; Froom, profetisch geloof van onze vaders, vol. 4. [boven] [boven].
45. Froom, Prophetic Faith of Our Fathers, vol. 4, p. 404.
46. Zie bijvoorbeeld Francis D. Nichol, The Midnight Cry (Washington, D.C.: Review and Herald, 1944)
47. Zie Froom, Prophetic Faith of Our Fathers, vols. 1-4; Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, pp. 16-20.
48. Zie Damsteegt, Fundamenten van de Zevende-dag Adventistische Boodschap en Missie, pp. 103-146; White, The Great Controversy, pp. 423-432.
49. Froom, Movement of Destiny, p. 543.
50. Holbrook, 'Licht in de schaduw', p. 34.
51. White, Christ's Object Lessons, p. 310.
52. Holbrook, 'Licht in de schaduw', p. 35.
53. Het einde van de menselijke proeftijd is het moment, waarop berouw niet langer mogelijk is. De proeftijd van een persoon kan op drie manieren worden afgesloten: (1) bij de dood; (2) wanneer de onvergeeflijke zonde is begaan (Matth. 12: 31,32; Lukas 12:10); (3) wanneer de proeftijd voor allen gesloten is vlak voor de Tweede Advent. Zolang Christus functioneert als Hogepriester en Bemiddelaar tussen God en de mens, is barmhartigheid beschikbaar. 'Er kunnen dus geen oordelen worden uitgesproken zonder barmhartigheid, totdat het werk van Christus als Priester is geëindigd. Maar de zeven laatste plagen worden uitgestort zonder vermenging met barmhartigheid [Openb. 14: 10; 15: 1], vandaar dat ze uitgegoten worden, nadat Christus Zijn pleiten heeft beëindigd en de genadedeur is gesloten' (U. Smith, in SDA Encyclopedie, herz. red., p. 1152).

Book of Daniel

Interpretation	Chap. 2	Chap. 7	Time Element Chap. 7	Chap. 8	Time element Chaps. 8-9
Babylon	Gold	Lion		
Medo-Persia	Silver	Bear		Ram	457 B.C.
Grecia Divisions of	Bronze	Leopard 4 heads		Goat 4 horns	
Rome (Pagan)	Iron	Fourth beast		Little Horn	
		CHRIST'S	FIRST	ADVENT	
Rome Divided (Europe)	Iron / Clay	10 Horns			
Rome (Papal)		Little Horn	A.D. 538	Little Horn	
			1260 years		
			A.D. 1798		
		JUDGMENT (in Heaven)		SANCTUARY CLEANSED (in Heaven)	
Christ's Second Advent	Stone Becomes Mountain	Kingdom of God		Kingdom of God	
Kingdom of God					A.D. 1844
					2300 Years 457 B.C. — A.D. 1844